

Notes breus

ESMENES

El senyor Alcalà Zamora, aconseguint, el passat dijous, un triomf esclatant a la Cambra. La República li és deudora d'un bon servei.

El dia anterior les Corts Constituents no havien fet cap guany pel prestigi de la República i el senyor Alba en representació dels talps del règim es disposava a emprendre la seva feina destructiva.

L'esmena discutida i aprovada poc menys que per sorpresa, per la qual hom qualificava la República, no fou el resultat d'un estudi serè i lleial, ans fou conseqüència d'una intriga. En una sessió anterior havia estat retirada una proposició igual, i tot feia creure que la votació no es provocaria. El mateix President de la República s'havia retirat de la Cambra, confiat que cap incident important havia de presentar-se. Els fets no es desenrotllaren d'acord a les previsions presidencials i no solament s'aprovà l'esmena Araquistain; hi hagué, encara, la possibilitat de provocar una altra votació que posava en perill els esforços i la honesta intenció del senyor Alcalà Zamora per tal que la Constitució dongui satisfacció a Catalunya.

L'articulat de la Llei fonamental de la República, no ha d'ésser discutit ni ha d'ésser votat com hom discutiria un insignificant crèdit d'interès local. La discussió ha d'ésser en tot hora enlairada i amb el pensament fit a l'interès de la República. Altrament es dona pas franc a les escomeses enemigues.

Les ovacions que es repetiren al senyor Alcalà Zamora, si no foren una rectificació, foren una promesa per a l'esdevenidor.

El parlament del President aixecà la consideració de les Corts, enrobustí el prestigi de la República i féu recobrar l'esperança als esperits intranquils que veien trontollar l'edifici que ens hem bastit els catalans. Amb el seu admirable discurs el President del Govern, ha aconseguit ordenar la discussió de la Constitució i fer tornar hàbilment l'article primer a la Comissió per tal que sigui el compendi just i substancial del que ha d'ésser la nova Constitució; per tal que recolleixi l'ànima viva del que ha d'ésser l'Estat futur, ric en realitats i sobri de promences. — XELX.

Als amics de les comarques

Seran numerosos les representacions que avui vindran dels pobles de la comarca per tal d'assistir al míting i a l'Assemblea del l'Esquerra Republicana de Catalunya. Tots ells deixaran els seus quefers i vindran arborats de fe i d'entusiasme per a treballar pel bé del partit, la qual cosa vol dir treballar per la llibertat i per la justícia.

Els nostres amics, tot i tenint el poder de la majoria dels Ajuntaments, no vindran, com en temps de les dictadures, amb representació i a expenses del seu municipi, sinó que portaran l'única i legítima representació de les seves agrupacions.

Aquest fet es prou suficient per a senyalar una neta diferenciació entre l'absolutisme i la democràcia. Aquelles delegacions eren compostes d'homes que no representaven altra cosa que el governador o cacic que els havia nomenat; les delegacions que avui vindran a Reus seran els genuïns representants d'agrupacions vives i reals, en les quals hi ha una munió d'homes aplegats per un mateix ideal i que propugnen per la implantació d'unes comunes aspiracions.

A la nostra Assemblea no hi haurà un cap que en forma dictatorial imposarà el seu criteri a tots els assistents, sinó que tots en ús d'uns mateixos drets podran exposar totes aquelles iniciatives que creguin pertinents, sense que ningú els coaccioni ni restringeixi la llibertat de pensament.

Tenim la seguretat que hi hauran diferents parers i que es discutiran moltes coses, però també sabem que de totes les discussions en sortiran uns acords que faran facti-

ble la creació de la Federació Comarcal, la qual ha de servir per enfortir i fer més eficaç l'acció política i social del partit de l'Esquerra Republicana.

Nosaltres pugnem per la creació d'un partit polític fort i ben articulat, dins del qual hi entrin tots els homes que senten l'emoció liberal del moment per tal de soterrar, per sempre més, tot el vell i vergonyós caciquisme, el qual a expenses del poble havia muntat una falsa democràcia primer i unes humiliants i eixorques dictadures després. I per obtenir aquests propòsits, cal que el poble actui, no en un moment passional com fou en enderrocar la monarquia, sinó tots els dies i amb aquell mètode i aquella constància que es necessita per a realitzar una obra profitosa.

Volem consolidar les llibertats polítiques, volem la llibertat de Catalunya i propugnem una millor justícia social, postulats que, de realitzar-se, faran del nostre país un dels pobles més cultes i progressius d'Europa.

Sabem que els delegats vénen tots animats per a treballar en bé de tots aquests principis, i no dubtem que tots plegats faran feina profitosa.

A tots vagi la nostra més afectuosa salutació, i només els preguem que mai ni en cap moment no claudiquin davant de cap perill, que continuïn amb l'entusiasme i la fe com fins ara, i no dubtin que totes les nostres il·lusions d'avui, com les que teníem de República ans del 14 d'abril, dins un termini no molt llarg esdevindran una esplendorosa realitat.

Proses improvisades

CAVERNARIS HONORABLES

He notat que hi ha paraules que durant un cert període de temps frueixen d'una popularitat superior a la que ordinàriament tenen assignada. N'hi ha prou amb què un orador o un escriptor dels que estan en boga hagi trobat en un mot la interpretació feliç del que volia dir, perquè, si al públic li ha fet gràcia, aquella expressió esdevingui d'una actualitat insospitada.

Actualment el mot afectat d'aquesta popularitat és el de *cavernícola*. Hom l'empra per qualificar de discolor, ignorant, groller, reaccionari, etc., l'individu que al seu concepte s'ha fet acreedor de semblants adjectius. La paraula *cavernícola*, o cavernari, que és el mateix, es refereix als primitius éssers humans que existiren en temps prehistòrics. Conseqüentment, els que pretenen degradar una persona per mitjà del qualificatiu "cavernícola", és que consideren com a inherents als nostres antecessors de l'edat de pedra, tots els defectes, reals o aparents, que acumula la persona que provoca tals manifestacions de còlera comprimida.

Però diversos estudis han demostrat que totes les generacions, fins als nostres dies, han tingut la mitjana de la intel·ligència si fa o no fa a la mateixa altura—noti's que em refereixo a la intel·ligència natural, no a la intel·lectualitat científica—; que totes han sentit la necessitat de l'expressió de l'art i que en tot temps a la humanitat l'han inspirada sentiments anàlegs de pietat. Preguntava l'Azorin: són perventura menys importants els invents primitius del foc, de la roda, de l'agulla, que els de l'automòbil, de l'avió o de la telegrafia sense fils? Si la importància dels invents està en relació directa amb la utilitat que d'ells se'n treu, haurem de reconèixer que els dignes cavernaris feren els invents més importants del món.

Puix no està bé que damunt d'una generació a la qual devem tant d'agraïment, llencim llur despreu els que s'han emprès la tasca de posar de moda el mot distintiu d'uns éssers tant dignes de respecte. Cal que la gent es convenci que tots els cavernaris no eren pas com el senyor Unamuno.

BRAC

**FOMENT saluda efusivament
els delegats forans i els dedica
l'expressió més cordial de
companyonia**